

BROEDENDE STELTKLUTEN IN DE BURKMEER

Op hoge poten

TEKST: ADRIE STREEFLAND
FOTO'S: JOEP HELDOORN

Na drie jaar was het eindelijk weer eens raak: broedende Steltkluten in het VWG-Werkgebied; nu aan de Broekergouw, in de Burkmeer. Daar is men bezig een Lisdodde-kwekerij op te zetten. En lisdodden of riet-sigaren hebben ondiep water nodig, dus was het een prima terrein voor de Steltkluit.

De sierlijke **Steltkluit** trekt steeds verder naar het noorden

Een terugblik

In 2015 streken er plots 3 paartjes Steltkluten neer op het Landje van Geijsel. Die begonnen daar hun nesten te bouwen om vervolgens te gaan broeden. En dat pal voor de Kijkschuur, van waaruit een en ander prima te volgen was. Uiteindelijk brachten 2 paar elk één vliegvlug jong voort. Dit herhaalde

zich in 2017. Nu waren er 2 paartjes aanwezig. Het nest van 1 paartje spoelde weg tijdens een noordwesterstorm. Uiteindelijk slaagde het resterende paar erin om 3 vliegvlugge jongen af te leveren. Ook in 2019 kwam een paartje Steltkluit tot broeden op Het Landje, met 2 vliegvlugge jongen als resultaat. Tot slot begon een paartje Steltkluten in 2020 te broeden. Helaas na weer een noordwesterstorm, bij koud weer, was het nest verlaten. Nabij het nest lag een aangevreten ei, dat nu in museum Naturalis tussen een miljoen andere artefacten ligt.

Verandering in beheer

Na 2020 is de regelgeving op 't Landje aangescherpt. De (IJslandse) Grutto's moesten weer voorrang hebben, niet de bijvangst zoals Steltkluten, Porseleinhoentjes en Kleinst Waterhoen-

BROEDENDE STELTKLUTEN IN DE BURKMEER

ders. Het water gaat er sindsdien exact op 15 april af, en dat is funest voor Steltkluutbroedpogingen. Inmiddels waren er buiten de Amsterdamse regio meerdere plasdrasgebieden aangelegd, en daar zette de Steltkluten hun broedpogingen voort. Zoals bijvoorbeeld aan de Proosdijerdswaeg bij Waverhoek.

Late aankomst

Door klimaatverandering trekken Steltkluten steeds verder naar het noorden. Dit gebeurt in grotere mate als er droogte heerst in Zuid-Europa en dat was dit jaar het geval. Daarbovenop kwamen ook nog eens overstromingen na die droogte. Dat verklaart waarom een paar Steltkluten dit jaar wat laat aankwamen in onze contreien. Het paar streek pas eind mei, begin juni neer aan de Broekergouw, in een lager gelegen poldertje dat de Burkmeer heet en waar een Lisdodde-kwekerij

opgezet wordt. Het stel liet er letterlijk geen gras over groeien, en het mannetje begon direct met sprietjes om zich heen te werpen, wat we bij deze soort als nestbouw verstaan. Niet veel later zakte het vrouwtje met de lange poten over de eieren.

Vier eieren

Eind juni kroop er 1 jong uit het ei en verliet het nest. Soms kroop het onder de vleugels van het gehurkte vrouwtje, vooral als de Kemphanen te dichtbij kwamen. Het mannetje kwam ook helpen de Kemphanen te verjagen, maar ging dan ijlings terug naar het nest om de overige eieren uit te broeden. Die dag bleek dat er nog 2 Steltkluten aanwezig waren. Zij hadden hun territorium in de Volgermeer, maar kwamen wel helpen de Kemphanen weg te jagen. Dat tweede stel kwam regelmatig buurten.

FOTO: ADRIE STREEFLAND

De jonge **Steltkluten** fourageren in het slik

VIDEO

Jonge Steltkluten

Het koppatroon van de **Stelkluut** is variabel.
Vaak hebben vrouwtjes een wittere kop dan mannetjes

Gunstige waterstand

Op 28 juni zat het mannetje op zijn hurken, en zag je vele pootjes onder zijn vleugels uitkomen. Toen hij echter opstond om wat vogels te verjagen, plopten er 4 pullen vanonder zijn vleugels op de grond. Een vol legsel van 4 eieren was dus uit het ei gekropen. De week daarop, op 3 juli, werden er nog maar 3 pullen waargenomen. Waarschijnlijk had 1 jong het niet gehaald. Uit een gesprek met de Lisdoddekewerker, die mij toestemming had gegeven om op het terrein onderzoek te doen, ving ik op dat het water iets zou zakken, zodat de Lisdodde-zaden in de modder konden ontkiemen. Daarna zou het water met de groei van de planten weer mee stijgen, zodat de waterstand de komende weken redelijk op peil zou blijven ten gunste van de Stelkluten.

Een geslaagd broedgeval

Rond 22 juli waren er van de 4 jonge Stelkluten nog maar 2 over. Daarbij viel op dat het jong dat het eerst uit het ei was gekropen duidelijk groter was. Deze wat grotere juveniel stond die dag al te klapwieken met zijn nog wat korte vleugels. Op 29 juli, stond die forsere, inmiddels vliegvlug geworden juveniel zich in alle openheid te poetsen. Gezien het formaat had deze vogel weinig meer te vrezen. Er was sprake van een geslaagd broedgeval. De tweede juveniel is die dag niet waargenomen.

Met de waarneming van een vliegvlugge juveniel was opnieuw sprake van een geslaagd broedgeval in de Amsterdamse regio. Het zevende broedgeval inmiddels in 5 van de 9 jaren uit de periode 2015-2023. Het betrof het achtste vliegvlug geworden juveniel in die periode. ✈